

Universiteit Leiden

Universiteit Leiden

Leids Register van Opleidingen

Kaderdocument

December 2018

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Het Leids Register van Opleidingen	4
2.1	Doel van het Register	4
2.1.1	Kwaliteit van de opleidingen	4
2.1.2	Graden en titels.....	4
2.1.3	Onderdelen van het Leids Register	4
2.2	Procedure	4
2.2.1	Nieuwe opleidingen	5
3	Kwaliteit van de opleidingen	6
3.1	Inhoudelijke kenmerken	6
3.2	Structuurvereisten	6+7
3.3	Specifieke vereisten aan bacheloropleidingen	7
3.3.1	Vorm, duur en studielast.....	7
3.3.2	Eindtermen en niveau van een bacheloropleiding	7+8
3.3.3	Leids Studie Systeem en het bindend studieadvies	8
3.3.4	Keuzevrijheid; minoren.....	8
3.3.5	Excellentieonderwijs in de bachelorfase	8+9
3.3.6	Diploma's.....	9
3.4	Specifieke vereisten aan masteropleidingen.....	9
3.4.1	Vorm, duur en studielast.....	9
3.4.2	Toelating tot de masteropleidingen	9
3.4.3	Eindtermen en niveau van een masteropleiding	10
3.4.4	Eindtermen en niveau van een researchmasteropleiding.....	10+11
3.4.5	Eindtermen en niveau van een educatieve masteropleiding	11
3.4.6	Excellentieonderwijs	11
3.4.7	Diploma's.....	11

3.5	Algemene vereisten aan de opleidingen.....	11
3.5.1	Onderwijs- en Examenregeling	1
3.5.2	Voertaal	11
3.5.3	Gedragcode internationale studenten	11
3.5.4	Uniforme indeling van het academische jaar	11+12
3.5.5	Onderwijskundige diversiteit	12
3.5.6	Contacturen.....	12
4	Kwaliteitszorg	13
4.1	Doel kwaliteitszorg	13
4.2	De PDCA-cyclus	13+14
4.3	Kwaliteitszorg m.b.t. het Leids Register	14
4.3.1	Accreditatie.....	14
4.3.2	Midterm-review.....	14
4.3.3	Opleidingsjaarverslagen, opleidingskaart en executive summary.....	14
	Bijlagen.....	15
	Bijlage 1 Procedure Registratie Leids Register	16
	Bijlage 2 Procedure Aanvraag nieuwe opleidingen.....	17
	Bijlage 3 Onderwijsvisie Learning@Leidenuniversity.....	18+19+20
	Bijlage 4 Definities onderwijsintensiteit.....	21
	Bijlage 5 Kwaliteitszorgcirkel	22
	Bijlage 6 Procedure Onderwijsvisitaties Universiteit Leiden	23

1. Inleiding

Naar aanleiding van de invoering van de bachelor-masterstructuur heeft het College van Bestuur van de Universiteit Leiden in 2002 besloten alle opleidingen in het Leids Register van Opleidingen (LRO) te registreren. Gelijktijdig legde men in het bijbehorende Kaderdocument de kwaliteitsstandaarden vast waaraan het Leidse onderwijs dient te voldoen. Tevens werden daarbij de vereisten aan de onderwijskwaliteitszorg opgenomen. Het Leids Register van Opleidingen wordt jaarlijks vastgesteld. Het Kaderdocument wordt aangepast wanneer universitaire, landelijke en/of internationale ontwikkelingen daar aanleiding toe geven. In 2008 heeft een eerste aanpassing plaatsgevonden, in 2012 de tweede aanpassing en nu in 2018 is opnieuw aanpassing van het Kaderdocument gewenst naar aanleiding van de nieuwe onderwijsvisie Learning@LeidenUniversity.

Leeswijzer

Het doel en de functie van het Leids Register van Opleidingen is in hoofdstuk twee beschreven. De opleidingen die zijn opgenomen in het Leids Register voldoen aan een aantal kwaliteitseisen die zijn gebaseerd op nationale en internationale standaarden, naast de eisen die specifiek zijn voor Leiden. Deze eisen zijn beschreven in hoofdstuk drie. Hoofdstuk vier beschrijft het kwaliteitszorgbeleid ten aanzien van de vorm en inhoud van de opleidingen van de Universiteit Leiden.

2. Het Leids Register van Opleidingen

Dit hoofdstuk beschrijft het doel, de functie en de procedure voor vaststelling van het Leids Register van Opleidingen (LRO) en het bijbehorende Kaderdocument.

2.1 Doel van het Register

Het doel van het Leids Register van Opleidingen is om, overeenkomstig de WHW (art. 7.15 en 1.18), specifiek invulling te geven aan de bevoegdheden van het College van Bestuur met betrekking tot het jaarlijks vaststellen en bekendmaken van het Leidse onderwijsaanbod en het toezicht houden op de kwaliteit van de opleidingen. Een lijst van alle aangeboden opleidingen wordt gepubliceerd op de website van de Universiteit Leiden.

2.1.1 Kwaliteit van de opleidingen

Het kaderdocument van het Leids Register Opleidingen beschrijft de onderwijskwaliteitsstandaarden zoals vastgesteld door de Universiteit Leiden. De opleidingen worden op basis van deze standaarden beoordeeld door het verantwoordelijke faculteitsbestuur, onverminderd de bevoegdheid van het College van Bestuur conform artikel 1.18 van de WHW. Opname van een opleiding in het LRO is mogelijk indien de opleiding voldoet aan de kwaliteitskenmerken die in het Kaderdocument zijn vastgelegd en de opleiding NVAO- geaccrediteerd is.

2.1.2 Graden en titels

Registratie in het Leids Register van Opleidingen is een voorwaarde voor de erkenning van een opleiding door het College van Bestuur en voor de afgifte van universitaire diploma's door de examencommissies. Het College stelt per geregistreerde opleiding de titulatuur vast: de graden bachelor of master, met de toevoegingen 'of Arts', 'of Laws', 'of Science'.

2.1.3 Onderdelen van het Leids Register

In het Leids Register van Opleidingen zijn alle opleidingen, zowel initiële als post initiële, van de Universiteit Leiden geregistreerd. Naast de opleidingen omvat het Leids Register ook de afstudeerrichtingen en minoren. Daarnaast wordt ook nog (extracurriculair) honoursonderwijs van vwo tot master aangeboden.

2.2 Procedure

Het Leids Register van Opleidingen is per 1 september 2002 van kracht en vindt haar juridische basis in het Bestuurs- en beheersreglement (BBR) van de Universiteit Leiden

(artikel 7). Het opleidingsaanbod in het Leids Register van Opleidingen is een bijlage bij het BBR.

Het in het Register op te nemen onderwijsaanbod wordt jaarlijks in de maand juni, ruim een jaar voor aanvang van het betreffende studiejaar definitief vastgesteld.

Opname in het LRO komt tot stand op voordracht van het faculteitsbestuur. Het faculteitsbestuur toetst of opleidingen voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen. Het faculteitsbestuur kan een voordracht intrekken en het College verzoeken een registratie aan te passen of te beëindigen. Het College van Bestuur is bevoegd een voordracht af te wijzen en een registratie te wijzigen of ongedaan te maken. Het in het LRO opgenomen opleidingsaanbod behoeft instemming van de Universiteitsraad en goedkeuring van de Raad van Toezicht (Artikel 9.11 WHW).

Afstudeerrichtingen en minoren vallen niet onder het instemmingsrecht van de Universiteitsraad, maar worden wel ter informatie toegestuurd. De procedure van registratie in het LRO is opgenomen in bijlage 1.

2.2.1 Nieuwe opleidingen

Een voorstel voor een nieuwe opleiding ter opname in het Leids Register van Opleidingen kan aan het College van Bestuur worden voorgelegd door een faculteit of door faculteiten gezamenlijk. Nieuwe opleidingen kunnen disciplinair of interdisciplinair van aard zijn en kunnen in voltijdse, deeltijdse en duale vorm worden aangeboden.

Na een voorlopige instemming door het College van Bestuur is besluitvorming voor opname in het Leids Register Opleidingen aan de orde wanneer de opleiding met goed gevolg de Macrodoelmatigheidstoets en de Toets Nieuwe Opleiding heeft doorlopen. De procedure voor de aanvraag van nieuwe opleidingen is beschreven in bijlage 2.

3. Kwaliteit van de opleidingen

Dit hoofdstuk beschrijft de verschillende kwaliteitseisen die aan opleidingen worden gesteld. Allereerst zijn de inhoudelijke kenmerken beschreven die zijn gebaseerd op de onderwijsvisie: Learning@LeidenUniversity van de Universiteit Leiden. Vervolgens volgt een beschrijving van de structuurvereisten aan opleidingen. In de derde en vierde paragraaf volgt een uitwerking van specifieke kwaliteitsvereisten aan bachelor- en masteropleidingen. Tenslotte zijn er eisen die aan

opleidingen gesteld worden die zijn gebaseerd op wet- en regelgeving, gedragscodes of universitaire afspraken.

3.1 Inhoudelijke kenmerken

De onderwijsvisie van de Universiteit Leiden geeft aan waartoe studenten worden opgeleid en welke kernkwaliteiten daaruit volgen voor het onderwijs en de leeromgeving. Vanuit haar identiteit als onderzoeksintensieve en internationaal georiënteerde universiteit heeft de universiteit Leiden haar onderwijsvisie geformuleerd. De kern van deze onderwijsvisie luidt als volgt: "De vorming van studenten tot academische professionals en betrokken burgers, die, na hun afstuderen in academische posities in de wetenschap en daarbuiten, een bijdrage kunnen leveren aan de uitdagingen waarvoor onze samenleving staat. Dat is het opleidingsideaal van de Universiteit Leiden. Dat vraagt om onderwijs dat sterk onderzoeksgedreven is, actief leren bevordert, de ontwikkeling van academische en professionele vaardigheden stimuleert en ruimte biedt voor individuele keuzes. De ideale onderwijsleeromgeving van de Universiteit Leiden kenmerkt zich daarnaast door internationale en interculturele diversiteit, een omgeving die in open verbinding staat met de samenleving. Zowel wetenschappelijke als maatschappelijke uitdagingen en problemen vormen een continue voedingsbron voor het onderwijs."

Om de onderwijsvisie Learning@LeidenUniversity te kunnen verwezenlijken zijn er acht onderwijsambities opgesteld met daarbij horende actielijnen, zie ook bijlage 3. De eerste vier ambities hebben betrekking op de directe leeromgeving van de student. Deze ambities zijn 'Verwevenheid onderzoek en onderwijs', 'Activerend onderwijs', 'Flexibele leerroutes en 'Vaardigheden'. De laatste vier ambities hebben vooral betrekking op de oriëntatie naar buiten en de interactie van de universiteit en student met de samenleving. Deze ambities zijn 'Oriëntatie en Arbeidsmarkt', 'Betrokkenheid bij samenleving', 'Technologie in onderwijs' en 'Internationalisering en diversiteit'.

3.2 Structuurvereisten

Bij de structurering van het onderwijs passen de opleidingen de onderstaande indeling toe. Deze indeling is ontwikkeld als model om de niveauvereisten van het onderwijs per studiejaar te kunnen objectiveren (opbouw en verdieping) en daarmee te bewaken, en per studiejaar toe te werken naar de uiteindelijke eindtermen op academisch niveau. Elk programmaonderdeel is in categorieën te beschrijven. In het onderstaande overzicht is steeds uitgegaan van een onderwijseenheid (met leerboeken, opdrachten, referaten, werkstukken, etc.). Andere onderwijsvormen, zoals practicum, vaardigheidsonderwijs, training, onderzoeksprojecten, tutoraat, etc. zijn op dezelfde schaal te plaatsen. In het bijzonder dient het niveau van de tentaminering als criterium te worden meegenomen.

- niveau 100:** inleidende cursus, die direct voortbouwend op de kennis die is verworven in het secundair onderwijs.. Kenmerken: onderwijs gebaseerd op een algemeen leerboek of syllabus, didactisch gestructureerd, voorzien van oefeningen en toetsen; begeleide werkgroepen; accenten in studiestof en voorbeelden in colleges
- **niveau 200:** cursus met inleidend karakter, die geen specifieke voorkennis vereist maar wel ervaring met zelfstandig studeren.
Kenmerken: leerboeken of ander onderwijsmateriaal van min of meer inleidend karakter; colleges bijv. in de vorm van capita selecta, zelfstandige bestudering van de stof wordt voorondersteld.
 - **niveau 300:** cursus voor gevorderden (ingangseis niveau 100 of 200)
Kenmerken: leerboeken die niet speciaal voor onderwijs hoeven te zijn geschreven; zelfstandige bestudering van de leerstof; bij tentamens zelfstandige toepassing van de leerstof op nieuwe problemen.
 - **niveau 400:** gespecialiseerde cursus (ingangseis niveau 200 of 300)
Kenmerken: gebruik van vakliteratuur (wetenschappelijke artikelen) naast een leerboek; toetsing (mede) d.m.v. een klein onderzoek, een referaat, of een schriftelijk werkstuk.
Eencursus op dit niveau kan in zekere mate ook deel uitmaken van het curriculum van de masteropleiding.
 - **niveau 500:** wetenschappelijk georiënteerde cursus (toegangseis: de student is toegelaten tot een masterprogramma; voorbereidende cursus op niveau 300 of 400 is gevolgd); Kenmerken: bestudering van wetenschappelijk geavanceerde vakliteratuur, bedoeld voor onderzoekers; toetsing gericht op probleemoplossing d.m.v. een referaat en/of werkstuk of eigen onderzoek, met zelfstandige kritische verwerking van het materiaal.
 - **niveau 600:** zeer gespecialiseerde cursus (ingangseis niveau 400 of 500)
Kenmerken: actuele wetenschappelijke artikelen; laatste vorderingen van het wetenschappelijk denken; mondelinge presentatie van een zelfstandige bijdrage (scriptie-onderzoek) waarin een nog niet opgelost probleem wordt behandeld.

3.3 *Specifieke vereisten aan bacheloropleidingen*

3.3.1 Vorm, duur en studielast

Bacheloropleidingen hebben een studielast van 180 studiepunten, wat overeenkomt met drie jaar voltijd studie. De bacheloropleidingen van de Universiteit Leiden worden in voltijd en/of deeltijd aangeboden. De faculteiten leggen de regels rondom de structuur, het curriculum en de onderwijsfaciliteiten vast in de Onderwijs- Examenregelingen.

3.3.2 Eindtermen en niveau van een bacheloropleiding

De eindtermen van een bacheloropleiding zijn deels algemeen, deels domein specifiek. Uit de omschrijving moet het duidelijk zijn dat het gaat om een WO-bacheloropleiding. De eindtermen en het niveau voldoen aan de Dublin-descriptoren; deze beschrijven de standaarden waaraan een bacheloropleiding moet voldoen. Tevens moet het eindniveau voldoen aan de vereisten van het beroep op nationaal en internationaal niveau, wat betekent dat dit niveau specifiek moeten zijn voor het domein.

In onderstaande tabel is een indeling opgenomen voor de verdeling van de niveaus van onderwijseenheden over de drie jaren van de bacheloropleiding. Deze indeling geeft opleidingen een indicatie voor de opbouw van hun curriculum. De faculteiten beslissen over de precieze verdeling per opleiding.

Niveau	jaar 1	jaar 2	jaar 3	totaal
100	70%	30%	--	33%
200	30%	55%	30%	38%
300	--	15%	55%	24%
400	--	--	15%	5%

Of vertaald in studiepunten:

Niveau	jaar 1	jaar 2	jaar 3	totaal
100	42	18	--	60
200	18	33	18	69
300	--	9	33	42
400	--	--	9	9

3.3.3 Leids Studie Systeem en het bindend studieadvies

Alle bacheloropleidingen zijn selectief in de propedeuse; de universiteit streeft ernaar om studenten zo snel mogelijk te beoordelen op geschiktheid voor de opleidingen, en hen eventueel te verwijzen naar andere mogelijkheden. Het Leids Studie Systeem (LSS) en de regelingen rondom het bindend studieadvies zijn opgenomen in de Regeling Bindend Studieadvies. Deze regeling is te vinden op www.reglementen.leidenuniv.nl. Deze regeling is van toepassing op iedere bacheloropleiding van de Universiteit Leiden.

3.3.4 Keuzevrijheid

Minoren

Elke bacheloropleiding geeft studenten keuzeruimte, bij voorkeur met een omvang van 30 studiepunten. Van faculteiten wordt verwacht dat zij tenminste één minor van 30 studiepunten aanbieden. Er zijn verschillende soorten minoren. Disciplinaire en interdisciplinaire minoren, verzorgt door één of meerdere faculteiten, en minoren met en zonder toelatingseisen. Om minoronderwijs te kunnen volgen moeten studenten hun propedeuse hebben afgerond.

Minoren moeten bijdragen aan de academische kwalificatie van de studenten die niet een verdere studie in de betreffende discipline nastreven. Een minor van 30 EC moet worden aangeboden in twee pakketten van 15 EC en moet bestaan uit componenten tot niveau 300/400. Het moet mogelijk zijn alle componenten in de juiste volgorde te doorlopen en de minor moet binnen een jaar kunnen worden afgerond. Minoren die aan deze eisen voldoen worden opgenomen in het Leids Register. Studenten die zich inschrijven voor een minor van 30 studiepunten hoeven hiervoor geen toestemming te vragen van de examencommissie. Als de student een 15 EC minorpakket wil volgen, moet de examencommissie met dit keuzepakket instemmen.

Ander keuze-onderwijs

Na de propedeuse bieden opleidingen keuzeruimte en mogelijkheden om de keuzeruimte te vullen. Onverlet de bevoegdheden van de verschillende bestuursniveaus, de examencommissie draagt in principe de uiteindelijke verantwoordelijkheid dat ook het

keuze-onderwijs voldoet aan de eisen die het Leidse onderwijsprofiel stelt.

3.3.5 Excellentieonderwijs in de bachelorfase

Het Leidse excellentieprogramma binnen het bacheloronderwijs bestaat uit twee onderdelen: het Honours College (30 EC) en de Honours Classes (5 EC).

- Het honoursonderwijs kan worden gevolgd door studenten van alle Leidse bacheloropleidingen die nominaal studeren. Bachelorstudenten volgen extracurriculaire studieactiviteiten naast een reguliere opleiding.
- Voor gemotiveerde en talentvolle studenten biedt de universiteit sinds 2010/2011 het Leiden University College in Den Haag aan. Studenten kunnen bij het LUC The Hague een driejarige Engelstalige bacheloropleiding volgen die residentieel is opgezet volgens het concept van Liberal Arts & Sciences met als thema Global Challenges.

3.3.6 Diploma's

Aan het bachelorgetuigschrift wordt een in het Nederlands of in het Engels gesteld diplomasupplement toegevoegd dat voldoet aan het Europees overeengekomen standaardformat. Tezamen met het getuigschrift (Nederlands of Engelstalig) wordt een in het Latijn gesteld certificaat uitgereikt en indien gewenst een Nederlandse of Engelse vertaling van het diploma.

Een bachelordiploma geeft tenminste toegang tot een masteropleiding. Tevens kwalificeert het bachelordiploma voor toelating op de arbeidsmarkt.

3.4 *Specifieke vereisten aan masteropleidingen*

3.4.1 Vorm, duur en studielast

De voltijdse masteropleiding omvat één of twee studiejaar, d.w.z. 60 of 120 studiepunten, gelijk aan een of twee jaar voltijdstudie. De studielast van de masteropleidingen Geneeskunde, Farmacie en Technical Medicine omvat 180 studiepunten (drie jaar). De educatieve master omvat 60 studiepunten en volgt op een eerder behaalde vakgerichte master.

De masteropleidingen van de Universiteit Leiden worden in voltijd en/of deeltijd aangeboden. De faculteiten leggen de regels rondom de structuur, het curriculum en de onderwijsfaciliteiten vast in de Onderwijs- Examenregelingen.

3.4.2 Toelating tot de masteropleidingen

Het College van Bestuur heeft de Regeling toelating masteropleidingen Universiteit Leiden vastgesteld die is te vinden op www.reglementen.leidenuniv.nl. In de regeling zijn de voorwaarden en procedures voor toelating tot de (selectieve) masteropleidingen van de Universiteit Leiden vastgelegd. De Universiteit Leiden hanteert de harde knip tussen bachelor- en masteropleiding.

De kennis, vaardigheden en eisen die gesteld worden voor de toelating tot de masteropleiding zijn vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregeling van elke masteropleiding. In overeenstemming met de wet, mogen deze eisen niet verder gaan dan het niveau dat bereikt kan worden aan het eind van een bacheloropleiding. Voor toelating tot een educatieve master is een mastergraad in het relevante vakgebied vereist.

Iedere student die voldoet aan de toelatingseisen zoals vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregeling van de masteropleiding wordt toegelaten, mits het maximale aantal toe te laten studenten (zoals vastgesteld door het College van Bestuur) niet wordt overschreden.

Het faculteitsbestuur stelt een toelatingscommissie in die de dossiers van studenten

verifieert en adviseert over hun toelaatbaarheid. Het faculteitsbestuur garandeert toelating aan studenten die voldoen aan de toelatingseisen zolang het maximumaantal studenten dat toegelaten kan worden niet wordt overschreden.

Omwille van de studievoortgang van de student kennen de masterprogramma's twee instroommomenten, uitzonderingen daargelaten, met de garantie dat de student in principe de opleiding kan afronden binnen de nominale studieduur. In uitzonderingsgevallen kan het College van Bestuur besluiten van de twee instroommomenten af te wijken.

Het faculteitsbestuur stelt vast voor welke doelgroepen en in welke omvang/duur zogenoemde pre- masterprogramma's worden aangeboden.

3.4.3 Eindtermen en niveau van een masteropleiding

De eindtermen van een masteropleiding zijn deels algemeen, deels domeinspecifiek. Uit de omschrijving moet het duidelijk zijn dat het gaat om een WO-masteropleiding. De eindtermen en het niveau voldoen aan de Dublin-descriptoren; deze beschrijven de standaarden waaraan een masteropleiding moet voldoen. Tevens moet het eindniveau voldoen aan de vereisten van het beroep op nationaal en internationaal niveau, wat betekent dat deze niveaus specifiek moeten zijn voor het domein. Een masterdiploma geeft tenminste toegang tot een promotietraject. Tevens kwalificeert het masterdiploma voor toelating op de arbeidsmarkt.

Het niveau van de masteropleiding ligt op niveau 500 (wetenschappelijk georiënteerde cursus) en 600 (zeer gespecialiseerde cursus) van de 'abstracte structuur', met hooguit een klein percentage van niveau 400. Hiermee is een ijkpunt gegeven voor het niveau van de eindtermen van de opleiding. Onder verantwoordelijkheid van het faculteitsbestuur dragen de opleidingen zorg voor het ijken van (het niveau van) hun eindtermen in relatie tot nationale en internationale maatstaven, onder meer via de discipline-overlegorganen.

De masteropleiding heeft een academische signatuur door een methodologische onderbouwing vanuit het betreffende wetenschapsdomein en verankering in wetenschappelijk onderzoek. De masteropleiding kan een breed of specialistisch karakter hebben, maar brengt de student qua eindniveau tot aan het front van de wetenschap, d.w.z. dat de student kennisneemt van de laatste vorderingen in het wetenschappelijk denken (niveau 600). De student kan zich op basis van de genoten masteropleiding kandideren voor de promotie. De academische signatuur is in de eindtermen van de opleiding vastgelegd. De volgende elementen adstrueren de academische signatuur van de masteropleiding:

- **Wetenschappelijke kennis;** De student verwerft inzicht in de wijze waarop wetenschappelijke kennis wordt verkregen en raakt op de hoogte van de meest recente vorderingen in tenminste een deel van het vakgebied en leert de vaardigheid aan om zelfstandig op basis van verworven inzichten de vorderingen in het vakgebied bij te houden.
- **Wetenschappelijke methode;** De student wordt tijdens de opleiding onderworpen aan oefening in de wetenschappelijke onderzoeksmethode van het betreffende wetenschapsdomein. Het uiteindelijke afstudeerwerk (masterscriptie, afstudeerverslag) dient waar dat maar mogelijk is te demonstreren dat de student de vereiste stappen in de wijze van wetenschapsbeoefening en toepassing van een wetenschappelijke methode binnen het vakdomein beheerst, d.w.z. in een zelfstandig deelonderzoek de opgedane kennis en analysemethoden van het vakgebied kan toepassen op een

vraagstelling en tot resultaat kan brengen, en deze kan verdedigen.

- **Academische vaardigheden;** De student wordt getraind in academische vaardigheden, zoals het analyseren van complexe problemen, het kritisch evalueren van wetenschappelijke publicaties, het schriftelijk verslaan van theoretisch of empirisch onderzoek, het mondeling presenteren van onderzoek, het extraheren en formuleren van probleemstellingen en het genereren van nieuwe gezichtspunten op bestaande discussies.

3.4.4 Eindtermen en niveau van een researchmasteropleiding

Een Researchmasteropleiding biedt de student topkwaliteit, multidisciplinair of interdisciplinair onderzoek en focus op het uitvoeren van onderzoeken en publicatievaardigheden, veel meer dan de algemene eenjarige masteropleidingen. Afgestudeerden zijn in staat te functioneren als junior onderzoekers op een universiteit of in het bedrijfsleven. Ze zijn in staat zelfstandig complexe academische problemen op te lossen met een kritische en creatieve blik. Ze kunnen zelfstandig werken, relevante literatuur en bronnen raadplegen en de waarde daarvan inschatten, duidelijke en onderbouwde argumenten te formuleren en om onderzoeksresultaten duidelijk zowel mondeling als schriftelijk uiteen te zetten.

Afgestudeerden zijn in staat om een onderzoeksproject op te zetten en uit te voeren onder supervisie van een expert. Het programma is daarom een ideale voorbereiding op het verkrijgen van een promotieplaats. De researchmasteropleiding is ingebed in een hoge kwaliteits onderzoeksomgeving met een bewezen trackrecord voor de opleiding van jonge onderzoekers.

3.4.5 Eindtermen en niveau van een educatieve masteropleiding

Afgestudeerden van de educatieve masteropleidingen zijn eerstegraads gekwalificeerd. Dit betekent dat zij les mogen geven t/m het niveau van de bovenbouw vwo.

3.4.6 Excellentieonderwijs

Het Leids excellentieprogramma binnen het masteronderwijs omvat 1) het Leiden Leadership Programme (20 EC), voor het ontwikkelen van leiderschapskwaliteiten, en 2) de Master Honours Classes (10 EC). Dit extracurriculaire onderwijs biedt ambitieuze masterstudenten de mogelijkheid hun persoonlijk leiderschap te ontwikkelen of zich te verdiepen in een interdisciplinair onderwerp. Voor de programma's vindt selectie plaats.

3.4.7 Diploma's

Aan het mastergetuigschrift wordt een in het Nederlands of in het Engels gesteld diplomasupplement toegevoegd dat voldoet aan het Europees overeengekomen standaardformat. Tezamen met het getuigschrift (Nederlands of Engelstalig) wordt een in het

Latijn gesteld certificaat uitgereikt en indien gewenst een Nederlandse of Engelse vertaling van het diploma. Een masterdiploma geeft toegang tot een promotietraject. Tevens kwalificeert het masterdiploma voor toelating op de arbeidsmarkt.

3.5 *Algemene vereisten aan de opleidingen*

3.5.1 Onderwijs- en Examenregeling

Overeenkomstig de wet stelt het faculteitsbestuur, met instemming van de faculteitsraad, de Onderwijs- en Examenregelingen vast voor iedere opleiding of cluster van opleidingen waarvoor zij verantwoordelijk is. Het faculteitsbestuur volgt hierbij de richtlijnen die vastgesteld worden door het College van Bestuur. Het faculteitsbestuur beoordeelt periodiek de implementatie van al haar reglementen.

3.5.2 Voertaal

Het College van Bestuur heeft de gedragscode voertaal vastgesteld, in overeenstemming met artikel 7.2 van de WHW. Deze gedragscode bevat de regels met betrekking tot de instructietaal van de opleidingen. De gedragscode is van toepassing op alle opleidingen, behalve wanneer een taal zelf het onderwerp van de opleiding is.

Als een opleiding een andere taal dan het Nederlands wil gebruiken voor de instructie wordt dit vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregeling. De voertaal wordt ook opgenomen in het Leids Register. Masterprogramma's worden in de regel in het Engels verzorgd of in de taal die direct gerelateerd is aan het onderwerp van de opleiding. Studenten worden altijd getoetst in de taal van de instructie. De gedragscode is te vinden op www.reglementen.leidenuniv.nl.

3.5.3 Gedragscode internationale studenten

De Universiteit Leiden heeft de gedragscode internationale studenten ondertekend [Gedragscode internationale student in het Nederlandse hoger onderwijs]. Deze code heeft tot doel de belangen van de internationale studenten te beschrijven. De code is te vinden op www.internationalstudy.nl.

3.5.4 Uniforme indeling van het academische jaar

De Universiteit Leiden heeft gekozen voor een universiteitsbrede structurering van het academische jaar.

- Het is belangrijk dat het academisch jaar op dezelfde manier gestructureerd is voor alle opleidingen om internationale contacten en uitgaande studentenmobiliteit te waarborgen.
- De universiteit wil studentenmobiliteit tussen opleidingen en faculteiten stimuleren.
- De universiteit Leiden is een onderzoeksintensieve universiteit. Het academisch jaar

moet daarom zo gestructureerd worden dat de staf in staat is een substantieel deel van haar tijd aan onderzoek te besteden. Het academische jaar moet daarom zodanig gestructureerd worden dat de staf in staat wordt gesteld zich in ononderbroken periodes op haar onderzoek te concentreren.

- Een uniforme structuur zorgt voor een optimaal gebruik van faciliteiten zoals onderwijs en examenruimtes.
- Studenten kunnen zich tweemaal per jaar inschrijven voor masteropleidingen. Een uniforme structuur maakt dat alle opleidingen op hetzelfde moment starten en eindigen.

In de hele universiteit, met uitzondering van de faculteit geneeskunde, is het academisch jaar gestructureerd in twee semesters. Het eerste semester begint over het algemeen op de eerste maandag volgend op 31 augustus, het tweede semester op de eerste maandag na 31 januari.

3.5.5 Onderwijskundige diversiteit

De Universiteit Leiden kent een grote diversiteit aan opleidingen. Haar opleidingsaanbod is breed en loopt uiteen van opleidingen die een jaarlijkse instroom van enkele studenten kennen tot opleidingen waar jaarlijks honderden studenten instromen. Het spreekt vanzelf dat zulke verschillen vragen om diversiteit in didactische aanpak. Wij maken gebruik van breed scala van didactische modellen, van (bijna) individueel tutoraat, werkgroepen, onderzoek onder directe supervisie van een onderzoeker, begeleide individuele en groepsgewijze zelfstudie tot hoorcolleges. In alle gevallen streven wij ernaar om de student zodanige leeromgeving te bieden dat de student zich als onderwijsdeelnemer en onderwijsafnemer serieus genomen voelt en actief in het onderwijs kan participeren.

3.5.6 Contacturen

Aan alle eerstejaars bachelorstudenten worden met ingang van 2013/2014 in het eerste bachelorjaar tenminste 12 geprogrammeerde contacturen per week aangeboden. In bijlage 4 zijn de onderliggende definities opgenomen.

4. Kwaliteitszorg

Dit hoofdstuk beschrijft het doel van de kwaliteitszorg binnen de Universiteit Leiden. Vervolgens is beschreven hoe de kwaliteitszorg rond het Leids Register van Opleidingen hier onderdeel van uit maakt.

4.1 Doel kwaliteitszorg

Het doel van de onderwijskwaliteitszorg is het borgen van de kwaliteit van het onderwijs zodat deze aan de nationale, internationale en universitaire eisen voldoet.

Kwaliteitszorg is een cyclisch proces dat op verschillende niveaus in de organisatie doorlopen wordt: opleiding, faculteit en universiteit. Kenmerk van dit cyclische proces is dat systematisch de fasen Plan-Do-Check-Act doorlopen worden: Evaluatie van de voortgang en het verbinden van consequenties daaraan zijn in onze visie net zo wezenlijk als het in gang zetten van nieuwe ontwikkelingen. De Plan-Do-Check-Act cyclus op het niveau van opleiding, faculteit en universiteit draagt bij aan de systematische verbetering van het onderwijs. Het proces van informatieverzameling, reflectie en verbetering speelt zich op drie niveaus af: de opleiding, de faculteit en de universiteit.

4.2 De PDCA-cyclus

De plan-do-check-act cyclus op het niveau van opleiding, faculteit en instelling is samengevat in een kwaliteitszorgcirkel die is opgenomen in bijlage 5. In de kwaliteitscirkel staan de interne processen van de Universiteit Leiden centraal. De PDCA-cyclus op de verschillende niveaus is hieronder samengevat.

De *opleiding*, de binnenste cirkel, vormt het hart van de kwaliteitszorg.

- Plan: opstelling van het onderwijsprogramma, met inbegrip van eindtermen, aandacht voor de verwevenheid van onderwijs en onderzoek, toetsing en roostering; opstellen van (inhoud) Onderwijs- en Examenregeling en e-Studiegids
- Do: uitvoering van het onderwijsprogramma, zorg voor de opleidingsspecifieke voorzieningen
- Check: evaluatie naar aanleiding van vak- en cursusevaluaties, kwaliteitscontrole toetsen, studieresultaten, opleidingsjaar kaarten, stafbijeenkomsten, visitaties en *midterm reviews*
- Act: opstelling van opleidingsjaarverslag, jaarverslag examencommissie en plannen voor verbetering naar aanleiding van evaluaties.

De *faculteit*, de middelste cirkel, bewaakt de kwaliteit van de opleidingen en zorgt voor een

adequate middeltoewijzing.

- Plan: vaststelling van het onderwijsprogramma van de faculteit; formulering van streefcijfers voor instroom en rendement; ontwikkeling van facultair beleid voor onderwijs, personeel en middelenverdeling; vaststelling Onderwijs- en Examenregelingen en e-Studiegids
- Do: implementatie facultair beleid, bewaking R&O-cyclus, uitvoering Basiskwalificatie Onderwijs
- Check: evaluatie naar aanleiding van managementinformatie over instroom en rendementen, enquêtes en evaluaties (studenten, alumni, personeelsmonitor)
- Act: terugkoppeling naar opleidingen over opleidingsjaarverslagen; opstelling facultaire *executive summary*, vaststelling van plannen voor gewijzigd of nieuw beleid.

De *instelling*, de buitenste cirkel, ontwikkelt de universiteitsbrede visie en beleid en ziet toe op de uitvoering daarvan.

- Plan: ontwikkeling van universiteitsbreed beleid op de gebieden onderwijs (met inbegrip van de onderwijsvisie), internationalisering, personeel en financiën; vaststelling van Bestuursafspraken met faculteiten; vaststelling van onderwijsaanbod in Leids Register; opstellen model-Onderwijs- en Examenregeling
- Do: implementatie universiteitsbreed onderwijsbeleid; organisatie excellentieonderwijs; middeltoewijzing aan faculteiten; inrichting universiteitsbrede voorzieningen
- Check: evaluatie van universiteitsbreed beleid en bestuursafspraken op basis van managementrapportages, bestuursmonitoren per faculteit, analyse van resultaten Nationale Studentenenquête, WO-monitor, personeelsenquête en dergelijke
- Act: Bestuurlijk Overleg met faculteiten (twee maal per jaar); vaststelling van plannen voor gewijzigd of nieuw beleid; herijking bestuursafspraken.

De cirkels staan niet geïsoleerd van elkaar, maar zijn onderling met elkaar verbonden.

Vanwege de grote diversiteit binnen het onderwijsaanbod legt de universiteit het zwaartepunt van de onderwijskwaliteitszorg binnen de faculteiten: met inachtneming van een aantal universiteitsbreed gedefinieerde uitgangspunten en kaders kan de organisatie van kwaliteitszorg van opleiding tot opleiding verschillen.

4.3 Kwaliteitszorg m.b.t. het Leids Register

De kwaliteitszorg rond het Leids Register is onderdeel van de hierboven beschreven PDCA-cyclus. Waarborging van de kwaliteit van de in het Leids Register opgenomen opleidingen vindt jaarlijks plaats via de opleidingsjaarverslagen, over een periode van zes jaar via de externe beoordeling in verband met accreditatie en halverwege deze zesjarige periode vindt

een midterm-review plaats door een commissie van externe beoordelaars.

4.3.1 Accreditatie

Accreditatie van onze opleidingen vindt plaats op het niveau van de opleiding. De universiteit laat daarnaast een zogeheten instellingstoets kwaliteitszorg verrichten door de NVAO. Criteria waaraan de opleidingen en de instelling moeten voldoen zijn te vinden op www.nvao.net/beoordelingskaders. In bijlage 6 is de procedure onderwijsvisitaties Universiteit Leiden opgenomen.

4.3.2 Midterm-review

Een cyclus van interne kwaliteitszorg neemt zes jaar in beslag, de periode tussen twee accreditaties. Na drie jaar wordt een midterm-review georganiseerd. De vormgeving van de midterm review is behouden aan het faculteitsbestuur, met dien verstande dat het betrekking heeft op een externe evaluatie en dat er een rapport opgesteld wordt dat ter beschikking wordt gesteld aan het College van Bestuur en het faculteitsbestuur waarin duidelijk wordt in welke mate de volgende accreditatieprocedure met vertrouwen tegemoet gezien kan worden.

4.3.3 Opleidingsjaarverslagen, opleidingskaart en executive summary

In het opleidingsjaarverslag beziet de opleiding het totaal van de evaluatieresultaten in onderlinge samenhang en formuleert op basis daarvan een agenda. Sinds 2010 wordt jaarlijks rond 1 december voor alle opleidingen afzonderlijk uit de centrale informatiesystemen een opleidingskaart samengesteld. De opleidingskaart is een beknopte standaardset van kerncijfers op 1 A-4. Ze hebben tot doel de kwaliteitszorg op opleidingsniveau te ondersteunen. De kaart geeft een overzicht van de resultaten van de opleiding in de afgelopen drie jaar met (voor zover mogelijk) een benchmark met universitaire en facultaire gegevens en zusteropleidingen.

In de executive summary geeft het faculteitsbestuur op basis van de opleidingsjaarverslagen zijn visie op het facultaire onderwijs, de geboekte resultaten en de te varen koers. Het faculteitsbestuur zendt de facultaire executive summary en de opleidingsjaarverslagen aan het College van Bestuur. Op deze manier is het College van Bestuur goed geïnformeerd over de stand van zaken in de opleidingen en faculteiten. De bespreekpunten naar aanleiding hiervan komen op de agenda van het bestuurlijk voorjaarsoverleg tussen faculteitsbestuur en College van Bestuur.

Bijlagen

1. Procedure Registratie Leids Register
2. Procedure aanvraag nieuwe opleidingen
3. Onderwijsvisie Learning@LeidenUniversity
4. Definities onderwijsintensiteit
5. Kwaliteitszorgcirkel
6. Procedure onderwijsvisitaties Universiteit Leiden

Bijlage 1

Procedure Registratie Leids Register

In onderstaande tabel is de procedure rond het Leids Register uitgewerkt. Het Leids Register wordt bijgehouden door de afdeling Strategie en Academische Zaken. De T staat voor het moment waarop de opleiding wordt aangeboden.

Februari (T-18)	De faculteitsbesturen dragen de opleidingen en minoren voor die opgenomen dienen te worden in het Leids Register. Wanneer een opleiding wordt verzorgd door meerdere faculteiten wordt de opleiding voorgedragen door het faculteitsbestuur dat penvoerder is. Het faculteitsbestuur voorziet het College van Bestuur van de benodigde informatie.
Maart (T-17)	Het College van Bestuur neemt een voorgenomen besluit tot vaststelling van het Leids Register.
April (T-16)	Het College van Bestuur legt zijn voorgenomen besluit voor aan de UR.
Mei (T-15)	Na instemming van de UR legt het College zijn besluit ter goedkeuring voor aan de Raad van Toezicht.
Juni (T-14)	Na instemming van de Raad van Toezicht neemt het College van Bestuur een definitief besluit en wordt het Leids Register voor het studiejaar X vastgesteld.
September (T)	De opleidingen zoals vermeld in het Leids Register worden aangeboden.

Opheffen van opleidingen

Een faculteitsbestuur kan ook verzoeken sommige opleidingen uit het Leids Register te halen. Het College van Bestuur kan hierbij bepaalde condities stellen. Plannen voor het inrichten en stoppen van afstudeerrichtingen binnen opleidingen moeten ook goedgekeurd worden door het College.

Verzoeken moeten, zo vroeg mogelijk, doch uiterlijk voor 1 januari bij het CvB ingediend worden zodat de opheffing voor 1 maart bij het ministerie van OCW gemeld kan worden.

Geregistreerde gegevens

De volgende gegevens worden, zover beschikbaar, vastgelegd in het Leids Register:

1. de naam van de opleiding en de Engelse vertaling zoals geregistreerd/te registreren in het CROHO;
2. de faculteit die verantwoordelijk is voor de opleiding en het instituut waar de opleiding ondervalt;

3. de afstudeerrichtingen;
4. de graad die wordt toegekend wanneer de opleiding voltooid is;
5. de voertaal;
6. de studielast volgens het ECTS-systeem;
7. de vorm waarin de opleiding wordt aangeboden: voltijd, deeltijd of duaal;
13. het CROHO-registratienummer en de verloopdatum van de accreditatie.

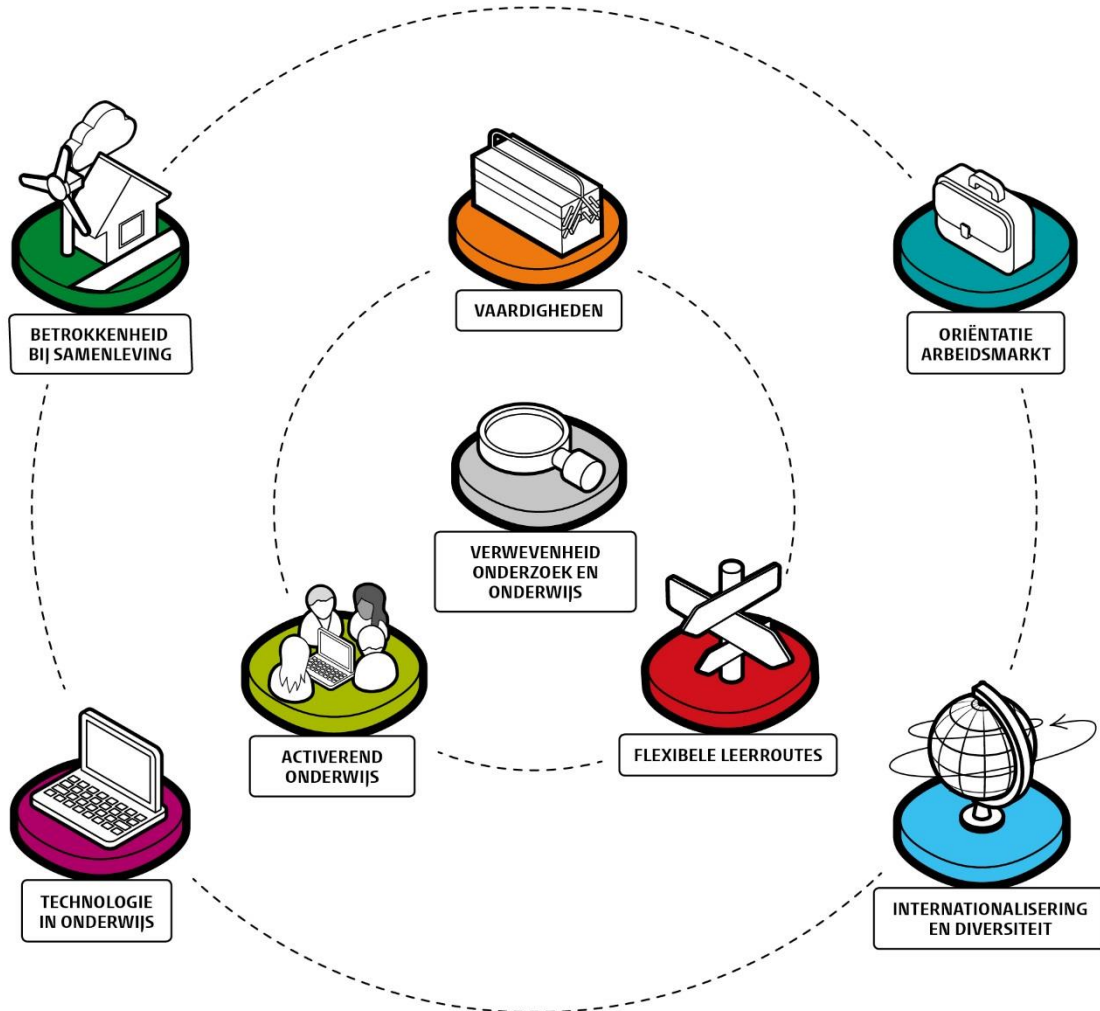
Bijlage 2

Procedure Aanvraag nieuwe opleidingen

Voor de start van een nieuwe bachelor- of masteropleiding, moet een traject van interne en externe besluitvorming doorlopen worden. Het schema hierna geeft de verschillende stappen weer. Het gaat ervan uit dat de plannen voor een nieuwe opleiding daadwerkelijk leiden tot een geaccrediteerde en als doelmatig beoordeelde opleiding.

T	Voorbereiding en besluitvorming binnen de faculteit
T+1	Vooraanmelding bij het CvB
	Indienen dossier macrodoelmatigheid bij het CvB door het faculteitsbestuur
	CvB keurt het dossier macrodoelmatigheid goed
	CvB dient het dossier in bij de CDHO
	CDHO beoordeelt het dossier macrodoelmatigheid. Doorlooptijd is min. 8 weken
	Minister beoordeelt het advies van de CDHO. Doorlooptijd 1-3 weken
T+(3-5)	Bij een positief besluit van de minister:
	Indienen dossier TNO bij het CvB door het faculteitsbestuur
	CvB keurt het dossier TNO goed
	CvB dient de accreditatieaanvraag (TNO) in bij de NVAO
	NVAO beoordeelt de nieuwe opleiding. Doorlooptijd is min. 6 maanden.
(minimaal) T+(9-14)	Bij een positief besluit: SAZ meldt de opleiding aan bij het CROHO

NB. In de procedure rond de vaststelling van het Leids Register wordt de faculteiten gevraagd om ook nieuwe, nog in aanvraag zijnde, opleidingen aan te melden.

8 ambities

1. Verwevenheid onderzoek en onderwijs

Elke faculteit zal experimenteren met het invoeren van het concept verwevenheid van onderzoek en onderwijs. Dit zal voor sommige opleidingen leiden tot meer verandering dan voor anderen. Opleidingen die al in grote mate volgens dit concept werken kunnen als voorbeeld dienen. De kern van dit didactisch concept voor Leiden moet verder worden ontwikkeld, en zo nodig worden aangepast aan de verschillende disciplines. Expertisecentrum ICLON kan hierbij een rol spelen.

2. Activerend onderwijs

Leidse studenten vragen om onderwijs dat hen betreft en motiveert. Studenten krijgen een actieve(re) rol in het leerproces. Studenten bereiden zich online voor dankzij inzet van moderne digitale middelen en kwalitatief hoogstaande, interactieve leerinhoud. Studenten in deze *flipped classrooms* werken samen in groepen en leren via *peer teaching*. Docenten kunnen zo de contacturen optimaal benutten. Onderwijs verzorgen gebeurt hierdoor meer op maat, is motiverender voor zowel docenten als studenten, en het leren wordt hierdoor verdiept. Onderwijs- en studieruimtes worden zo ingericht dat zij activerend en samenwerkend leren stimuleren.

3. Flexibele leerroutes

De toenemende diversiteit van studenten vereist van de universiteit dat in het onderwijs meer rekening wordt gehouden met de behoeften, mogelijkheden en wensen van verschillende doelgroepen. Studenten zullen in toenemende mate onderwijs willen volgen dat aansluit bij hun eigen wensen en ambities. Er zijn studenten die zich vooral de discipline eigen wil maken, maar ook studenten die verbindingen willen leggen met andere disciplines of die een meer interdisciplinaire benadering zoeken, bijvoorbeeld via minoren. De ene student wil daarnaast een stage lopen terwijl de andere een onderzoek in het buitenland wil uitvoeren. Deze diversiteit vereist meer flexibiliteit in het curriculum. Maar het vereist ook meer interfacultaire samenwerkingen en een intensievere begeleiding van de studenten in het uitstippelen van de studieloopbaan en het stellen van doelen.

4. Vaardigheden

Naast de vraag naar kennis en vaardigheden voor een bepaalde professie of vakgebied is er – zowel vanuit de student als ook vanuit de arbeidsmarkt – een roep om meer aandacht voor skills. De samenleving van morgen heeft mensen nodig die ondernemend zijn en initiatief kunnen nemen, die omgevingsbewust zijn en internationaal competent. Ze moeten kritisch kunnen denken en hun expertise en kennis creatief en flexibel kunnen inzetten om zo oplossingen te vinden voor complexe problemen. Dit vraagt om een geïntegreerde en doorlopende aanpak, beginnend in het eerste studiejaar en doorlopend tot in het laatste jaar van de opleiding.

5. Oriëntatie arbeidsmarkt

Het onderwijs moet meer inspelen op de nieuwe en toekomstige eisen die de arbeidsmarkt stelt. Opleidingen zullen de arbeidsmarktvoorbereiding in het onderwijs intensiveren. Deze vereist een maatwerkprogramma waarin studenten op diverse manieren en in diverse fasen van de studie aan de overstap naar de arbeidsmarkt kunnen werken. Het gaat hierbij om het vaardighedenonderwijs, competenties als leiderschap en ondernemerschap en om de verkenning van het werkveld, praktijkervaring en contact met alumni en werkgevers. De Universiteit Leiden intensificeert haar

contacten met werkgevers en maatschappelijke partners. Deze samenwerking zal leiden tot betere stage- en baankansen voor Leidse studenten.

6. Betrokkenheid bij samenleving

Als we willen dat onze afgestudeerden betrokken en verantwoordelijke leden van de samenleving worden dan zal de verbinding met die samenleving ook in het onderwijs moeten worden versterkt. Het concept van 'verwevenheid van onderzoek en onderwijs' biedt veel handvatten om de samenleving meer direct te betrekken bij het onderwijs. Onderzoek kan met maatschappelijke partijen of individuen uitgevoerd worden. De huidige bewegingen richting 'Citizen Science'- waarbij burgers een actieve rol spelen in het wetenschappelijk onderzoek – is hier een illustratie van. Studenten zouden daar ook een belangrijke bijdrage aan kunnen leveren. De verbinding met de samenleving kan ook de vorm aannemen van deelname aan (of organisatie van) community-projecten. Dat kan als onderdeel van een vaak, maar ook in de vorm van een co-curriculaire of extra-curriculaire ervaring, bijvoorbeeld volgens het concept van 'Service Learning', waarbij sociale dienstverlening wordt ingebed in het onderwijs. Het LUC Community Project 'Multicultural Education in The Hague' dat studenten in samenwerking met twee scholen en de Gemeente Den Haag uitvoeren, is een mooi voorbeeld van service learning. Dit draagt ook direct bij aan het ontwikkelen van academische en 'non-transferable'vaardigheden.

7. Technologie in onderwijs

Ons onderwijs staat voor de uitdaging om beter in te spelen op technologische ontwikkelingen en tegelijkertijd de technologie binnen te halen. Opleidingen moeten een antwoord ontwikkelen op de vraag hoe technologische innovaties hun vakgebied inhoudelijk of praktisch veranderen (technologie als *driver* van verandering). Maar het gaat ook om de wijze waarop technologische innovaties kunnen bijdragen aan het proces van verwevenheid van onderzoek en onderwijs en aan het activeren van onze studenten (technologie als *enabler* van verandering). Opleidingen ontwikkelen online onderwijs om meer aan te kunnen sluiten bij verschillende studietempo's, leerstijlen, keuzetrajecten en instroomniveaus. Zij erkennen MOOCs en online onderwijs van collega-universiteiten en maken zo virtuele vormen van mobiliteit mogelijk.

8. Internationalisering en diversiteit

Een sterke internationale oriëntatie van het onderwijs van de Universiteit Leiden bevordert de kwaliteit en inzetbaarheid van onze afgestudeerden en maakt de universiteit aantrekkelijker voor internationale studenten. We streven daarom naar een internationale dimensie in de opleidingen, bijvoorbeeld door aandacht voor grensoverschrijdende of mondiale problemen en het inbrengen van nieuwe perspectieven en internationaal vergelijkend onderzoek. We streven naar het benutten van de diversiteit in de *classrooms* en naar uitbreiding van de mogelijkheden om een internationale ervaring op te doen tijdens de studie. Het creëren van een inclusieve

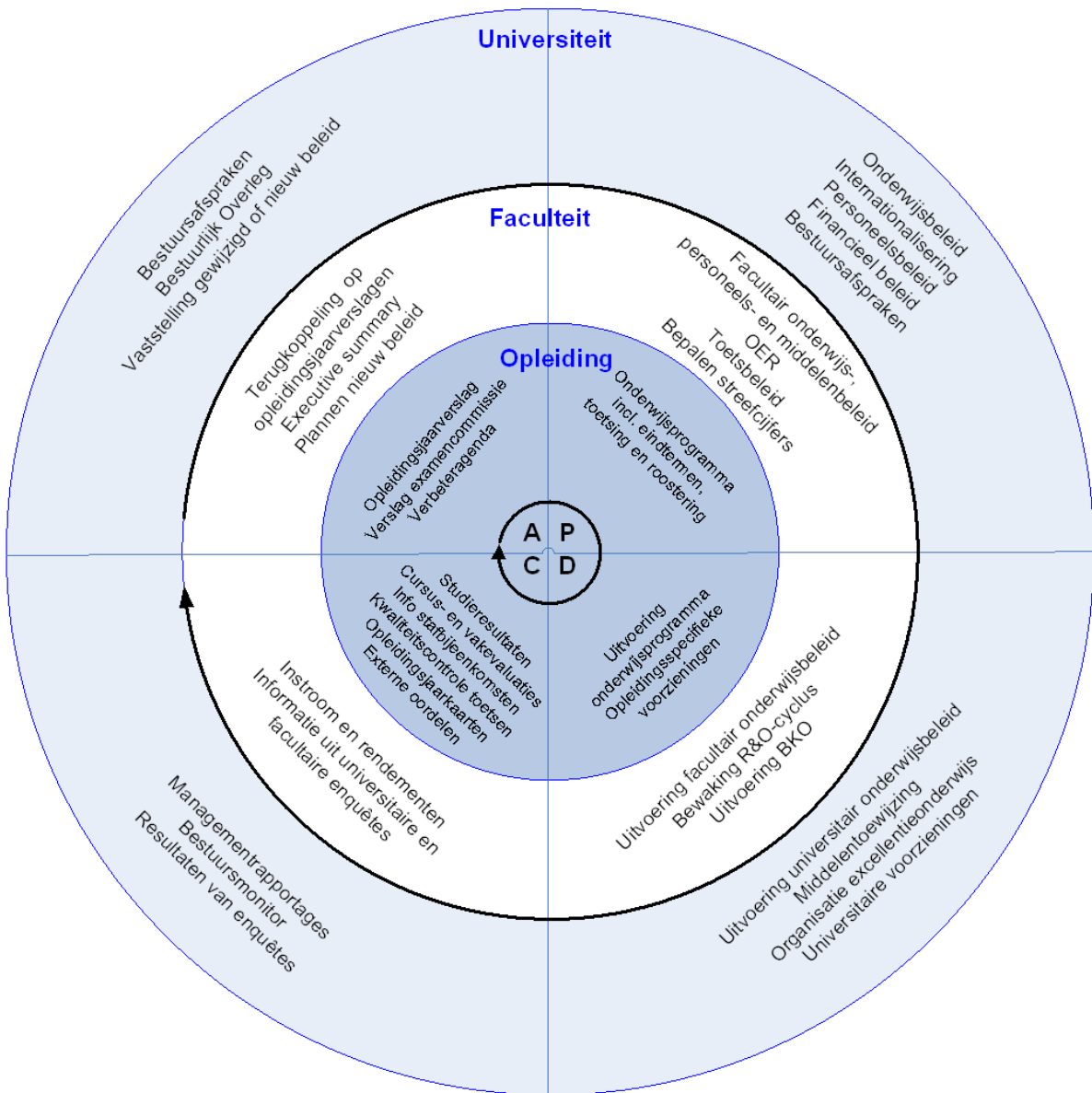
community, waar zowel Nederlandse als internationale studenten deel van uitmaken, met een scala aan identiteiten en oriëntaties, is daarbij een voorwaarde. Daarvoor zijn ook partijen als studieverenigingen en studentenverenigingen nodig.

Bijlage 4

Definities onderwijsintensiteit

- **Onderwijstijd** = geprogrammeerde uren per jaar + zelfstudie = 1680 uur
- **Geprogrammeerde uren per jaar** = contacttijd per jaar + overige gestructureerde uren per jaar
- **Onderwijsintensiteit van een opleiding** = geprogrammeerde uren per jaar/ aantal weken dat de opleiding besteedt aan onderwijsactiviteiten. Dit wordt gemeten in klokuren per week.
- **Contacttijd** = *contacturen* die door de instelling zijn geprogrammeerd. [Hieronder vallen onder meer hoor- en werkcolleges, studiebegeleiding, stagebegeleiding, tentamens en examens en ook studieloopbaanbegeleiding voor zover de instelling die voor alle studenten heeft geprogrammeerd. Tijd voor zelfstudie, stages/werkplekieren en (onbegeleide) tijd voor afstudeeronderzoek en scriptie behoort niet tot de contacttijd, ook al is dit wel tijd die de student aan zijn opleiding besteedt.]
- **Overige gestructureerde uren** = uren die door de instelling zijn geprogrammeerd en die worden gekenmerkt door contact tussen studenten onderling, virtueel of reëel en/of virtueel contact met docenten. [Het gaat bij gestructureerde uren dus niet om een solistische activiteit zoals zelfstudie of het alleen bekijken van (virtueel) beeldmateriaal.]
- Een **contactuur** = een onderwijsuur waarbij een docent fysiek aanwezig is.
- Een **docent** = een persoon die onderwijs verzorgt in dienst van de onderwijsinstelling (inclusief studentassistenten en tutoren).

Universiteit Leiden Kwaliteitszorgcyclus

Bijlage 6 Procedure Onderwijsvisitaties Universiteit Leiden

Eens in de zes jaar wordt een opleiding geaccrediteerd. In onderstaand overzicht is de procedure samengevat. In overleg met ~~Strategie~~ Academische Zaken kan in omstandigheden van het tijdschema worden afgeweken. T = datum locatiebezoek door visitatiepanel, DR = definitieve rapport.

Wat en door wie?	Wanneer?
Startgesprek tussen SAZ en opleiding	T – 50 weken
Schrijven zelfevaluatie door opleiding	T – 50 weken
Zelfevaluatie voor advies naar SAZ door opleiding	T – 15 weken
Zelfevaluatie wordt vastgesteld door CvB	T – 8 weken
Opsturen zelfevaluatie naar evaluatiebureau door opleiding	T – 8 weken
Locatiebezoek door visitatiepanel	T=0
Rapport voor hoor-wederhoor door visitatiepanel	T>8 weken*
Definitief rapport door visitatiepanel	T>10 weken *
Opstellen Plan van Aanpak door opleiding	DR = 0 weken
Plan van Aanpak wordt vastgesteld door CvB	DR + 8 weken
Bestuurlijke hantering	DR > 10 weken

* Afhankelijk van plek van de opleiding binnen het visitatierooster